

Nõukogu järelused, milles käsitletakse kultuuri- ja loomevaldkonna koostoimet muude valdkondadega (*cultural and creative crossovers*) stimuleerimaks innovatsiooni, majanduslikku jätkusuutlikkust ja sotsiaalsel kaasatust

(2015/C 172/04)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TUNNISTADES, ET:

1. kultuuri- ja loomesektorid on nii kultuurilise kui ka majandusliku väärtuse allikad. Viimastel aastatel on tehtud märkimisväärset tööd, et muuta kultuuri- ja loomesektorid Euroopa ühiskonna ja majanduse lahutamatuks osaks ning majanduskasvu, töökohtade loomise ja heaolu allikaks. Siiski ei ole veel täiel määral tunnustatud nende sektorite laiemat panust, eelkõige mis puudutab kultuuri ja kunstilise loovuse potentsiaali käivitada innovatsiooni muudes majandussektorites ja ühiskonnas tervikuna ning inimeste heaolu suurendamisel;
2. kultuuri- ja loomevaldkonna koostoimet muude valdkondadega võib mõista kui kultuuri- ja loomesektoritele eriomaste teadmiste ja oskuste ning muude sektorite teadmiste ja oskuste kombineerimise protsessi, eesmärgiga luua innovaatilisi ja tarku lahendusi tänapäeva ühiskondlikele väljakutsetele;
3. koostoime kultuuri- ja loomevaldkonnaga võib olla vastastikku kasulik kõigile kaasatud sektoritele, kui tegemist on võrdse partnerlusega;

LEIAB, ET

4. kultuuri- ja loomevaldkonna koostoime muude valdkondadega võib tuua laiaulatuslikku kasu, ⁽¹⁾ sealhulgas:
 - klienditeeninduse parandamine, töötajate rahulolu suurendamine ja organisatsiooni tõhusa toimivuse saavutamine era- ja avalikus sektoris, kaasates disainereid, kunstnikke ja muid professionaalseid loovisikuid innovaatiliste ja kasutajasõbralike lahenduste väljatöötamise ning luues multidistsiplinaarseid meeskondi;
 - õpilaste puudumiste määra vähendamine ja õpitulemuste parandamine, edendades loovat õppimist ja õpilaste heaolu ning suurendades vanemate osalust, kaasates kunstnikud ja professionaalsed loovisikud koolitöösse;
 - meditsiinikulude ja haiglaravi vajaduse vähendamine, parandades haiguste ennetamist ning patsientide taastumise protsessi kunstialase ja loomingu tegevuse kaudu;
 - tööstuspiirkondade ja linnaruumi uuendamine ning turismi edendamine, integreerides kultuuri ja loovuse pikaajalistesse kohaliku ja piirkondliku tasandi arengustrateegiasse;
 - tarbijate ja töötleva tööstuse keskkonnateadliku käitumise suurendamine ning elektritarbimise ja ressursside kasutamise vähendamine, kaasates disainereid, kunstnikke ja muid professionaalseid loovisikuid jäätmematerjalide taaskasutusse ja väärdandisse, et luua lisaväärtusega uusi, innovaatilisi ja funktsionaalseid tooteid;
 - sotsiaalse kaasatuse ja kogukonnaelu parandamine kultuuri- ja loometegevuse kaudu ning integreerides kaasaegse arhitektuuri, kunsti ja disaini avalikku ruumi ning kultuuri- ja ajaloolise väärtusega hoonetesse;

MÄRKIDES, ET

5. teadlikkus potentsiaalset, mida pakub kunsti, kultuuri ja loovuse kombineerimine tehnoloogia, teaduse ja äri, on vähene. Samuti ei vahetata piisavalt häid tavaid. Eelkõige on seeläbi ikka veel alahinnatud ja alakasutatud kultuuri ja kunstide mõju innovatsiooni käivitajana kõikides sektorites;
6. kultuuri- ja loomevaldkonna koostoime muude valdkondadega leiab aset eri sektorite kokkupuutepunktides. Siiski on sektorid ja poliitikad sageli veel üksteisest eraldatud, mis piirab sünergiate ulatust ja innovaatiliste lahenduste teket. Selleks, et kapseldunud mõtlemisest üle saada ja koostoimet edendada, on vaja terviklikku strateegilist lähenemisviisi, mis hõlmaks kõiki osalejaid kohalikust kuni ELi tasandini;

⁽¹⁾ Aluseks on võetud avatud koordineerimise meetodi töörühma koostatud poliitikaalane käsiraamat loomepartnerluste edendamise kohta (2014), http://ec.europa.eu/culture/library/reports/creative-partnerships_en.pdf

7. vaja on usaldusväärseid ja võrreldavaid andmeid, mis võimaldaksid saada ülevaate kultuuri- ja loomevaldkonna ning muude valdkondade koostoime panusest majandusse tervikuna ning nende mõjust laiemale ühiskonnale kõigil tasanditel ning seda panust ja mõju analüüsida;
8. loova ja kriitilise mõtlemisoscuse arendamine formaalhariduse omandamisel ning mitteformaalse ja informaalse õppe käigus võimaldaks indiviididel paremini vastata vajadustele, mida esitab mitmekesistuv ja teadmistepõhine ühiskond ning nõudlik ja kiiresti muutuv tööturg;
9. Euroopa digitaalne ühtne turg peaks ergutama kvaliteetse sisu loomist ja levitamist, mille jaoks Euroopa kultuuriline ja keeleline mitmekesisus on viljakas pinnas, ning pakkuma kogu väärtusahela ulatuses õiguste ja kohustuste tasakaalustatud raamistikku;
10. investeerimist kultuuri- ja loomesektoritesse peetakse sageli riskantseks ja ebakindlaks, kuna nende investeeringute objektiks on immateriaalne vara. Seetõttu on kultuuri- ja loomesektorite jaoks vaja innovaatilisi finantsinstrumente, mis suurendavad nende suutlikkust osaleda sektoritevahelises koostöös, sealhulgas rahvusvahelisel tasandil;

KUTSUB LIIKMESRIIKE JA KOMISJONI ÜLES NENDE VASTAVATE PÄDEVUSTE PIRES JA SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET NÕUETEKOHASELT ARVESSE VÕTTES:

11. suurendama kõikide sidusrühmade, eelkõige poliitikakujundajate, loovisikute, tööstusharude, ettevõtjate ja investori teadlikkust loovuse ja innovatsiooni kultuurilisest, majanduslikust ja ühiskondlikust väärtusest, mis sünnib sektoritevahelises koostöös. Selleks on oluline edendada teabe laialdast levitamist sektoritevahelise koostöö heade tavade, tulemuste ja saadud kogemuste ning samuti ekspertide võrgustike ja vastastikuse õppe kohta;
12. muutma traditsioonilistes poliitikavaldkondades kapseldunud mõtteviise, lõimides kultuuri ja kunstilise loovuse paremini majanduskasvu, sotsiaalpoliitikat, linna- ja regionaalarengut ning säästvat arengut käsitlevatesse strateegiatesse;
13. jätkama selliste olemasolevate poliitikameetmete ja suundumuste väljaselgitamist, millel on seos kultuuri- ja loomevaldkonna ning muude valdkondade koostoimega, ning andmete kogumise täiustamist, et tugevdada tõenditel põhinevat poliitikakujundust. Selleks on vaja välja töötada uued meetodid kultuuri- ja loomevaldkondade ning teiste tööstusharude koostoime mõõtmiseks, et paremini kajastada nende innovaatilist sisendit ja mõista nende laiemat mõju;
14. edendada loovaid ökosüsteeme ja multidistsiplinaarseid keskkondi kultuuri- ja loomesektorite jaoks selliste struktuuride kaudu nagu innovatsiooni- ja ärikeskused, ärikiirendid, ettevõtlusinkubaatorid, loomekeskused, koostöökeskonnad ja -programmid;
15. edendada valdkondadevahelisi kultuuri- ja loomeklastreid ning võrgustikke riiklikul, Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil, et hoogustada kultuuri- ja loomeekspordi ning parandada juurdepääsu uutele turgudele;
16. ergutama mittetehnoloogilist, sotsiaalset ja teenuste innovatsiooni traditsioonilistes tööstusharudes, näiteks juurutades nendes disainmõtlemise lähenemisviisi ⁽¹⁾ ja kultuuripõhist loovust;
17. innustama kultuuri- ja loomesektoreid kasutama tulevase digitaalse ühtse turu võimalusi;

KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET NÕUETEKOHASELT ARVESSE VÕTTES:

18. ergutama kultuuri- ja loomevaldkonna koostoimet muude valdkondadega kohalikul ja piirkondlikul tasandil, võimaluse korral olemasolevatele algatustele tuginedes ning tihedas koostöös kohalike osalejate, vabaihenduste, organisatsioonide ja ettevõtjatega. Samuti võiks kaaluda multidistsiplinaarsete klasterite loomist, kaasates sellesse aktiivselt kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused;
19. toetama algatusi, mis ergutavad kultuuri- ja loomesektorite ühist propageerimist, et ületada valdkonnakeskne mõtteviis ning töötada välja terviklikud strateegilised lähenemisviisid;

⁽¹⁾ Disainmõtlemist võib kirjeldada kui lahenduse leidmisele keskenduvat mõtlemisviisi, mille lähtekohaks on eesmärk (parem olukord tulevikus), mitte niivõrd püüid konkreetne probleem lahendada. See pakub laiaulatuslikku ja loomingulist lähenemisviisi, mida saab kohaldada väga mitmesuguste, eelkõige keerukate ja ootamatute olukordade lahendamiseks.

20. ergutama avalikus sektoris disainmõtlemise lähenemisviisi rakendamist keerukate küsimuste käsitlemisel ning kasutajakesksete ja tõhusate teenuste väljatöötamisel ⁽¹⁾;
21. edendada kultuuri- ja loomesektorite jaoks soodsaid tingimusi, mis võimaldaks neil oma potentsiaali sektoritevahelise partnerluse raames rohkem välja arendada, sealhulgas võttes arvesse Euroopa Loomemajanduse Liidu ⁽²⁾ antud soovitusi, rakendades asjakohaseid meetmeid, mis hõlmavad muu hulgas järgmist:
- innovaatilised finantsinstrumendid, mis on välja töötatud sektorite vajadusi ja eripärasid arvestades, näiteks loova innovatsiooni osakute skeemid, ⁽³⁾ stardikapital, ⁽⁴⁾ ühisrahastamine, laenutagamismehhanismid, riskikapitalifondid (näiteks äriinglid ja riskikapital) ja tagasimakstavad toetused, ⁽⁵⁾ et muuta kultuuri- ja loomesektorite rahastamine mitmekesisemaks. Samuti võiks kaaluda katseprojekte, mis tugevdavad eksperimenteerimist ja riskide võtmist kui innovatsiooni edendamise viisi;
 - teabevahetusplatvormid ja koolitused investoritele, et suurendada nende teadlikkust kultuuri- ja loomesektorite potentsiaalidest, ning nende valdkondade töötajatele, et arendada nende juhtimis- ja ettevõtlusoskusi;
22. edendada formaalhariduses ja mitteformaalses õppes selliste valdkonnaülestest oskuste arendamist nagu loomingu- ja kultuurialane teadlikkus ja ettevõtlikkus. Ergutama kõrgharidusasutustes, kui see on asjakohane, sektoriteüleste lähenemisviise eri valdkondade vahel, näiteks ühisprogrammide kaudu, mis hõlmavad kunste ja kultuuri, teadust, inseneriteadust, tehnoloogiat, ettevõtlust ja muid asjakohaseid valdkondi;

KUTSUB KOMISJONI ÜLES:

23. töötama välja tervikliku strateegilise lähenemisviisi, et edendada kultuuri- ja loometööstuse konkurentsivõimet ja arengut, rõhutades samal ajal nende rolli kõikide tööstusharude üldises innovatsiooniprotsessis;
24. paremini koostama ja levitama teavet kultuuri- ja loomesektoritele suunatud olemasolevate ELi programmide ja vahendite kohta, et tugevdada sünergiat ja lõimumist muude poliitikavaldkondadega;
25. kaaluma selliste ELi programmide raames nagu „Horisont 2020”, Euroopa ühendamise rahastu, „Erasmus+”, „COSME” ja „Loov Euroopa” olemasolevate rahastamisvahendite kasutamist koostöötavate projektide jaoks, mille eesmärk on näiteks:
- toetada kunstnike, teadlaste ja tehnoloogide multidistsiplinaarseid meeskondi;
 - paremini toetada mittetehnoloogilist, sotsiaalset ja teenuste innovatsiooni;
 - arendada valdkonnaüleste oskusi, näiteks kriitilist mõtlemist ja algatuste tegemist;
 - toetada kunstialast tegevust linnaarenduses osana arukate ja loomingu- ja kultuuriliste linnade rajamisest;
 - tugevdada kasutajakeskset lähenemisviisi avalike teenuste kaasajastamisel, nt disainmõtlemise kasutamise kaudu;

ning alustama viivitamata ettevalmistusi, mis on vajalikud kultuuri- ja loomesektori tagatisvahendi ⁽⁶⁾ käivitamiseks 2016. aastal;

⁽¹⁾ Põhineb dokumendil „Disainipõhise innovatsiooni tegevuskava rakendamine” (SWD (2013) 380 final).

⁽²⁾ Euroopa Loomemajanduse Liit on komisjoni poolt loodud integreeritud poliitikaalgatus, mida rakendati aastatel 2012–2014. Selle eesmärk oli katsetada ja läbi vaadata uusi innovaatilisi poliitikavahendeid loomemajanduse jaoks ning esitada konkreetseid soovitusi.

⁽³⁾ Loova innovatsiooni osakute skeemid on väikelaenu, mida valitsused annavad väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele nende äritegevuses innovatsiooni (uued tooted, teenused või protsessid) toetavate teenuste soetamiseks (Euroopa Loomemajanduse Liidu soovitus).

⁽⁴⁾ Stardikapital on ette nähtud nende ettevõtjate toetamiseks, kes liiguvad idee või prototüübi etapist esimese äritulu saamise suunas. See toetus on suunatud noortele innovaatilistele ettevõtjatele väga varajases etapis, kus riskid on suured.

⁽⁵⁾ Tagasimakstavad toetused on uus riiklike ametiasutuste poolt rahastatav vahend. Valitud projekte toetatakse, st et nad saavad samaaegselt nullprotsendiga laenu ja „tagasimakstavat toetust”, mille ettevõtja maksab tagasi täies ulatuses või osaliselt, sõltuvalt ettevõtja tulemusnäitajatest tegevusperioodil (Euroopa Loomemajanduse Liidu soovitus).

⁽⁶⁾ Kultuuri- ja loomesektori tagatisvahend on programmiga „Loov Euroopa” (2014–2020) loodud finantsinstrument. Selle eesmärk on hõlbustada kultuuri- ja loomesektorites tegutsevate mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) ning organisatsioonide juurdepääsu rahastamisele.

26. jätkama oma allüksuste, näiteks Eurostati ja Teadusuuringute Ühis keskuse poolt alustatud tööd, et pakkuda teavet ja andmeid selle kohta, millise panuse annab kultuuri- ja loomevaldkonna ning muude valdkondade koostoime muudesse majandussektoritesse ja poliitikavaldkondadesse ning majanduskasvu üldiselt;

LEPIB KOKKU, ET

27. käesolevate järelduste rakendamise kohta tehakse kokkuvõtte 2018. aastal. Kokkuvõtte tegemise eesmärk on hinnata liikmesriikide ja komisjoni edusamme käesolevate järelduste järgimisel⁽¹⁾. Liikmesriikidega tuleks konsulteerida selle kokkuvõtte tegemise vormi ja ulatuse osas, mis peaks olema lihtne ja kasulik.

⁽¹⁾ Eelneva näitena võib nimetada 2015. aastal tehtud kokkuvõtet kultuurivaldkonna juhtimist käsitlevate nõukogu 2012. aasta järelduste kohta.